

K-2061

First Year B. A. (Sem. II) Examination

September/October – 2012

Home Science

(Home Science Extension Education - II)

Time : 3 Hours]

[Total Marks :

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
F. Y. B. A. (Sem. 2)	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
Home Science (Home Sci. Extension Edu. - 2)	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text"/> 2 <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 6 <input type="text"/> 1	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text"/> NIL
	Student's Signature

(૨) જમણી બાજુનાં અંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ ગૃહવિજ્ઞાન વિસ્તરણ શિક્ષણનો અર્થ વ્યાખ્યા સહિત સમજાવો તથા તેનાં ધ્યેયો જણાવો. ૧૬

અથવા

૧ ગૃહવિજ્ઞાન વિસ્તરણ શિક્ષણનાં સિદ્ધાંતો યોગ્ય ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવો. ૧૬

૨ ગૃહવિજ્ઞાન વિસ્તરણ કાર્યકર્તાના જરૂરી ગુણો જણાવી વિસ્તરણનાં ક્ષેત્રમાં તેમનો ફાળો ચર્ચો. ૧૬

અથવા

૨ તાલીમ શિબિરનું મહત્ત્વ સમજાવો અને તેનાં સોપાનો લખો. ૧૬

૩ ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) ૧૪

(૧) સંકલિત બાળવિકાસ સેવાઓનાં ધ્યેયો

(૨) વક્તવ્ય પદ્ધતિનું આયોજન

(૩) અભિયાન પદ્ધતિનું મૂલ્ય

(૪) લોકગીતો અને લોકનૃત્યો - વિસ્તરણની અસરકારક પદ્ધતિ.

K-2061]

1

[Contd...

- ૪ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તરો લખો : ૧૦
- (૧) ગૃહવિજ્ઞાન વિસ્તરણ પ્રક્રિયાનાં તબક્કાઓ જણાવો.
 - (૨) ક્ષેત્રીય પ્રવાસ પદ્ધતિના બે ફાયદાઓ લખો.
 - (૩) ગૃહવિજ્ઞાન વિસ્તરણનાં મુખ્ય માપદંડો જણાવો.
 - (૪) પ્રદર્શન પદ્ધતિની મર્યાદાઓ લખો. (કોઈ પણ બે)
 - (૫) સંકલિત ગ્રામીણ વિકાસ કાર્યક્રમનાં બે ધ્યેયો જણાવો.
 - (૬) રાષ્ટ્રીય નિદર્શનની બે વિશેષતાઓ કઈ કઈ છે ?
 - (૭) ગૃહવિજ્ઞાન વિસ્તરણ શિક્ષણની કોઈ પણ બે લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
 - (૮) પ્રદર્શન તથા મેળાનાં બે ફાયદા જણાવો.
 - (૯) પૂરક પોષકહાર કાર્યક્રમની શરૂઆત ક્યારે થઈ હતી ?
 - (૧૦) રમતનું શૈક્ષણિક પદ્ધતિ તરીકે મૂલ્ય જણાવો. (કોઈ પણ બે)

- ૫ નીચેની ખાલી જગ્યાઓ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી પૂરો : ૧૪
- (૧) સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમની શરૂઆત _____ રોજ થઈ હતી.
(૧૫મી ઓગસ્ટ ૧૯૪૭, ૨૭ ઓક્ટોબર ૧૯૫૨)
 - (૨) નિદર્શન પદ્ધતિ એ _____ ને શિક્ષણ આપવાની પદ્ધતિ છે.
(સમૂહ, વિશાળ સંખ્યા)
 - (૩) આકાશવાણી વાર્તાલાપ એ _____ રીતે માહિતી આપવાની પદ્ધતિ છે.
(પ્રત્યક્ષ, પરોક્ષ)
 - (૪) ચર્ચા પદ્ધતિનાં _____ અને _____ પ્રકારો છે.
(કોરમ, સિમ્પોઝીયમ, આકાશવાણી વક્તવ્ય, કાર્યશાળા)
 - (૫) મધ્યાહન ભોજન યોજના _____ વર્ષનાં બાળકોને સમાવે છે.
(૦ થી ૬ વર્ષ, ૬ થી ૧૧ વર્ષ)
 - (૬) સંકલિત ગ્રામીણ વિકાસ કાર્યક્રમનાં અમલીકરણમાં _____ મદદરૂપ થાય છે.
(ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, જિલ્લા રોજગાર વિનિમય કચેરી)
 - (૭) _____ એ વ્યક્તિગત સંપર્કની પદ્ધતિ છે જ્યારે _____ એ સામુદાયિક સંપર્કની પદ્ધતિ છે.
(કિસાન મેળા, કાર્યાલયમાં બોલાવવા, ક્ષેત્ર પ્રવાસ, સેમિનાર)

- (૮) _____અને_____એ સંકલિત બાળવિકાસ યોજનાના કાર્યકર્તાઓ છે.
(મુખ્યમંત્રી, આંગણવાડી કાર્યકર્તા, ઓકઝીલરી નર્સ મિડવાઈફ, બ્લોક વિકાસ અધિકારી)
- (૯) સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમમાં જિલ્લા કક્ષાએ_____જવાબદાર અધિકારી છે.
(મેડિકલ ઓફિસર, કલેક્ટર)
- (૧૦) વિસ્તરણ સાહિત્ય તરીકે_____અને_____નો ઉપયોગ થાય છે.
(ફોલ્ડર, પેમ્ફલેટ, ચોપડીઓ, પરિપત્રો)

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
(2) Figures to the right indicates full marks of question.

- 1 Explain the meaning of Home Science extension with definition and mention its objectives. **16**
- OR**
- 1 Explain the principles of Home Science extension education through appropriate examples. **16**
- 2 State necessary qualities of Home Science extension worker and discuss their contribution in the field of extension. **16**
- OR**
- 2 Explain the importance of training camp and write its stages. **16**
- 3 Write short notes : (any two) **14**
- (i) Objectives of Integrated child development scheme.
(ii) Planning of lecture method.
(iii) Values of campaign method
(iv) Folk songs and folk dances - an effective method of extension.
- 4 Write any five short answers of the following questions : **10**
- (i) State the stages of home science extension process.
(ii) Write two advantages of field trip method.
(iii) State main norms of home science extension.

- (iv) Write any two limitation of exhibition method.
- (v) Mention any two objectives of integrated rural development programme.
- (vi) Which are the two specialities of national demonstration ?
- (vii) State any two characteristics of home science extension education.
- (viii) Mention two advantages of exhibition and fair.
- (ix) When applied nutrition programme was started ?
- (x) Mention educational values of game (any two).

5 Fill in the blanks with appropriate options given below : 14

- (i) Community Development Programme was started on _____
(1st August 1947, 2nd October 1952)
- (ii) Demonstration method is a teaching method for _____
(group, mass)
- (iii) Radio conversation is a _____ method of giving information.
(direct, indirect)
- (iv) _____ and _____ are the types of discussion method.
(coram, symposium, radio talk, work shop)
- (v) Mid-day meal scheme includes _____ year of children.
(0 to 6, 6 to 11)
- (vi) _____ being helpful to implement Integrated Rural Development Programme.
(Department of Science and Technology, District Employment Exchange Bureau)
- (vii) _____ is a method of group contact while _____ is a method of mass contact.
(Farmer's fair, Office call, field trip, seminar)
- (viii) _____ and _____ are the worker's of integrated child development scheme.
(Chief Minister, Angadwadi worker, Auxiliary Nurse Midwife, Block Development Officer)
- (ix) _____ is a responsible officer at district level in community development programme.
(Medical Officer, Collector)
- (x) _____ and _____ are used as an extension literature.
(Folder, Pamphlet, books, circular letter)